

Српско археолошко друштво
Народни музеј Топлице

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XLV СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Прокупље, 26. – 28. мај 2022. године

Програм, извештаји и апстракти

Прокупље 2022

Организациони одбор скупа

Драган Поповић, в.д. директора, Народни музеј Топлице

Сања Црнобрња Красић, Народни музеј Топлице

МА Огњен Младеновић, секретар Српског археолошког друштва

др Адам Н. Црнобрња, председник Српског археолошког друштва

др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

проф. др Душан Михаиловић, Филозофски факултет, Београд

doc. dr Martina Blečić Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

prof. dr Boris Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

др Миљана Радивојевић, UCL Institute of Archaeology, London UK

dr Mario Novak, Institut za antropologiju, Zagreb, Hrvatska

dr Tamas Hajdu, Department of Biological Anthropology, Institute of Biology, Faculty of Science Eötvös Loránd University, Budapest, Hungary

др Драган Милановић, Археолошки институт, Београд

др Надежда Гавриловић Витас, Археолошки институт, Београд

Марин Бугар, Народни музеј, Крушевац

др Драгана Вуловић, Археолошки институт, Београд

др Селена Витезовић, Археолошки институт, Београд

mr Александар Алексић, Завод за заштиту споменика културе Ниш

др Војислав Филиповић, Археолошки институт, Београд

др Адам Н. Црнобрња, Народни музеј у Београду

др Јелена Анђелковић Грашар, Археолошки институт, Београд

др Бојана Племић, Академија струковних студија, Београд

др Видан Димић, Археолошки институт, Београд

др Ана Ђуричић, Лабораторија за биоархеологију, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Ксенија Ђукић, Лабораторија за антропологију, Институт за анатомију, Медицински факултет, Универзитет у Београду

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Народни музеј Топлице, Прокуље

За издавача: Адам Црнобрња и Драган Поповић

Штампа: Colorgrafx, Beograd

Тираж: 125

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-19-9

Република Србија

XLV скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва и штампање ове публикације финансирани су средствима Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Видан Димић, Археолошки институт, Београд
Драгана Антоновић, Археолошки институт, Београд

ГЛАЧАНО И АБРАЗИВНО КАМЕНО ОРУЂЕ СА ЛОКАЛИТЕТА ПЛОЧНИК (ИСТРАЖИВАЊА 2012-2013. ГОДИНЕ)

Анализа глачаног и абразивног каменог оруђа са локалитета Плочник спроведена је на колекцији од 72 артефакта пронађених 2012. и 2013. године, током археолошког истраживања Сонде XXIV. Археолошко истраживање је вршено у оквиру међународног пројекта „Развој металургије у Евроазији“ у сарадњи више домаћих и иностраних институција науке и културе. Анализа материјала вршена је са технолошког аспекта и подразумевала је технолошку, функционално-типолошку и петролошку анализу. Резултати анализе, иако на релативно малом узорку, упућују на закључак да је на Плочнику вршена продукција глачаног и абразивног оруђа које својим технолошким карактеристикама и типолошким репертоаром у потпуности одражава винчанске стандарде, од чега не одступа ни избором сировина. Колекција се састоји од глачаних алатки – тесли и длета, потом фрагмената главе буздована, привезака, фрагмента једне посуде; затим абразивних алатки – махом брусева, глачалица, тучкова, чекића, растирача, наковња. Глачано оруђе са сечицом је израђено претежно од сивозеленкастих седиментних и контактено метаморфних стена, као и од „лакких белих стена“ типичних за винчанску културу, док су за абразивно оруђе коришћени различити варијетети кварцног пешчара. Технологија израде оруђа је такође стандардна. Глачано оруђе са сечицом је израђено техникама окресивања и глачања, док је у изради појединог абразивног оруђа коришћена техника озрњавања. Забележени су примери репарације и рециклаже. Међутим, иако типичан, материјал са Плочника ипак одражава поједине особености које је потребно истаћи: неколико абразивних алатки чији облик и функција (трагови употребе) до сада нису забележени у неолиту Србије и чије се за сада најближе аналогије налазе у Грчкој и на Леванту; потом једну оставу издужених тесли од „лаке беле стене“ од којих неке носе јасно препознатљиве трагове употребе, и пар чекића, односно мултифункционалних алатки који су могли бити коришћени и у обради бакарних предмета. У раду ће бити представљени резултати анализе каменог оруђа из Сонде XXIV, са акцентом на његовим специфичностима.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

902/904(497.11)(048)
902/904:005.745(497.11)“2022”(083.97)
902/904:061.2(497.11)“2022”

СРПСКО археолошко друштво (Београд). Скупштина
(45 ; 2022 ; Прокупље)

Програм, извештаји и апстракти / Српско археолошко друштво,
XLV Скупштина и Годишњи скуп, Прокупље, 26. – 28. мај 2022. године
; [приредили Адам Црнобрња и Војислав Филиповић]. - Београд : Српско
археолошко друштво ; Прокупље : Народни музеј Топлице, 2022 (Beograd
: Colorgrafx). - 121 стр. ; 21 cm

Текст на срп. (ћир. и лат.) и енгл. језику. - Тираж 125.

ISBN 978-86-80094-19-9 (САД)

1. Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (45 ; 2022 ; Прокупље)
а) Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (45 ; 2022 ; Прокупље)
- Програми б) Археолошка истраживања - Србија - Апстракти

COBISS.SR-ID 66059529